

روزشمار جنگ

دوشنبه

۳ شهریور ۱۳۵۹

۱۴ شوال ۱۴۰۰

۲۵ اوت ۱۹۸۰

۳۵۹

در دیپلماسی جاری عراق، علاوه بر تشدید دشمنی با ایران، تلاش برای بهبود روابط و مناسبات عراق با کشورهای عربی، از جمله عربستان سعودی و مصر، قابل توجه است. در همین حال عراق می‌کوشد همچنان نقش "چپ" و انقلابی خود را در تداوم نشان بدهد. اظهارات وزیر کشور عراق نمود بارزی از این دیپلماسی است.

سعدون شاکر، وزیر کشور عراق، برای شرکت در اجلاس وزیران کشور دولتهای عربی که در طائف تشکیل می‌شود، امروز وارد عربستان شد. به گزارش خبرگزاری فرانسه از بغداد، وی پیش از عزیمت به عربستان سعودی اظهار کرد: «در جوامع عرب دو نیروی مخالف روبه‌روی یکدیگر قرار گرفته‌اند؛ یکی سلطه‌جویی امپریالیست‌ها و صهیونیست‌ها و دیگری نهضت آزادی‌بخش خلق». سعدون شاکر افزود: «کشورهای عرب فقط در صورت همکاری می‌توانند در مقابل، امنیت و صلح خود را حفظ کنند.» وی همچنین گفت: «هیئت عراقی پیشنهادهای خود را در مورد رفع مشکلات ملت عرب در کنفرانس وزیران کشورهای عرب که از فردا در طائف عربستان سعودی آغاز خواهد شد، مطرح خواهد کرد.»^(۱)

در این حال، خبرگزاری پارس اعلام کرد: «... به دنبال حضور ده‌ها هزار سرباز مصری در عراق و افزایش درگیری‌ها و ناراضی‌ها و همچنین اخراج پی‌درپی مسلمانان از کشور عراق، خبرگزاری پارس با سفارت عراق در ایران تماس گرفته و نظر آنها را جویا شد. دیپلمات عراقی علت حضور ده‌ها سرباز مصری در خاک عراق را چنین بیان داشت: مصری‌هایی که در کشور عراق هستند ده‌ها هزار نفر نیستند، بلکه یک میلیون مصری‌ای هستند که عراق را در رسیدن به تمدن بزرگ یاری می‌دهند؛ زیرا ما می‌خواهیم تا سال ۱۹۸۵ به‌هرصورت به تمدن بزرگ دست یافته و به کشوری پیشرفته و درجه یک تبدیل شویم. خبرنگار ما پرسید: آیا اخراج بیش از ۴۰ هزار نفر از عراق را که عده‌ای از آنها حتی در عراق متولد شده‌اند و در این کشور خدمت نظام انجام داده‌اند توطئه‌ای بر علیه انقلاب اسلامی ایران نمی‌دانید؟ وی پاسخ داد اخراج عده‌ای بی‌سلاح هیچ‌گونه توطئه‌ای نمی‌تواند باشد؛ اینها را به‌خاطر کفران نعمت از عراق اخراج می‌کنند.»^(۲)

از سوی دیگر، عراق که ماه‌های متوالی همچنان موضوع جزایر سه‌گانه ایرانی خلیج فارس را دستاویزی برای دشمنی با ایران و نشان‌دادن تفوق و آقایی خود بر کشورهای عربی منطقه قرار داده است، «امروز یادداشت اعتراض آمیزی نسبت به ادامه اشغال جزایر سه‌گانه ابوموسی، تنب بزرگ و تنب کوچک توسط ایران، تسلیم این کشور [ایران] کرد که در پایان آن چنین آمده است: "موضع‌گیری رژیم نژادپرست ایران در ادامه اشغال جزایر سه‌گانه عربی، مخالفت آشکاری با قوانین بین‌المللی است که گرفتن زمین‌های دیگران را با توسل به زور نفی می‌کند."»^(۳)

۳۶۰

امروز در رم اعلامیه‌ای از طرف گروهی به نام "کمیته حراست از انقلاب اسلامی" منتشر شد که ضمن آن، شرکت‌های ایتالیایی و فرانسوی که وسایل علمی و اطلاعات اتمی در اختیار دولت عراق می‌گذارند، مورد تهدید قرار گرفتند. گزارش خبرگزاری رویتر از رم در این باره حاکی است: «این کمیته در بیانیه تاپ‌شده‌ای که برای خبرگزاری رویتر در رم ارسال داشتند، متذکر شد که دولت‌های فرانسه و ایتالیا با مجهز کردن رژیم غیرمسئول و دیکتاتور عراق به سلاح‌های هسته‌ای راه خطرناکی را در پیش گرفته‌اند. یک لیست شامل اسامی ۶ شرکت فرانسوی و ۵ شرکت ایتالیایی نیز ضمیمه این بیانیه بود و گروه در نامه خود نوشته است شرکت‌های مذکور با دولت عراق همکاری می‌کند.» رویتر افزود: «چندی پیش در دفتر کار و خانه یکی از مدیران مؤسسه تحقیقات هسته‌ای ایتالیا بمب‌هایی منفجر شد و کمیته حراست از انقلاب اسلامی مسئولیت این بمب‌گذاری و حمله مشابهی را که در پاریس انجام شده، به عهده گرفت. ... در این بیانیه همچنین اعلام شده که انقلاب اسلامی مصمم است به مداخلات امپریالیسم در امور داخلی ایران پایان دهد.»^(۴)

درحالی‌که در تبلیغات ایران، برای پرهیز از تشابه و تداعی عنوان "سپاه پاسداران انقلاب اسلامی" از عبارت "کمیته حراست از انقلاب اسلامی" استفاده می‌شود، رادیو اسرائیل در بخش فارسی امروز خود اعلام کرد که برخی آگاهان سیاسی در اروپا عقیده دارند که این کمیته توسط هواخواهان آیت‌الله خمینی اداره می‌شود.^(۵)

۳۶۱

تجاوز مرزی، درگیری و نقل و انتقالات ارتش عراق، امروز در هر سه جبهه غرب، میانی و جنوب ادامه یافت.

از ساعت ۲۰:۲۲ دقیقه امروز در غرب قصر شیرین، اجرای آتش توپخانه و تانک نیروهای عراقی روی منطقه بایوسی موجب وقوع درگیری در این منطقه شد. گزارش خبرنگار خبرگزاری پارس که در صحنه نبرد حضور داشته، حاکی است: «از ساعت ۲۱:۵۰ دقیقه، دو فروند جنگنده نیروی هوایی جمهوری اسلامی ایران وارد صحنه عملیات شده‌اند.» این گزارش

به نقل از عوامل اطلاعاتی خودی، افزوده است: «حمله گسترده متجاوزان عراقی بعد از ظهر امروز، ۲۴ ساعت پس از بازدید صدام حسین از پایگاه هوایی زمینی دربندیخان عراق انجام گرفته است. حاکم بعثی بغداد پس از بازدید از این پایگاه عراقی که در نزدیک مرز ایران است دستور حمله به منطقه بایوسی در خاک ایران را صادر کرد.» گزارش پایانی خبرگزاری پارس در آخرین ساعات امروز حاکی است: «نیروهای بعث عراق مناطق مربوط به تنگ توشاوه [ترشابه]، تنگ هوان و تپه رش را به محاصره درآورده اند و نیروهای خودی با حملات متقابل خود، ارتش بعث عراق را در چند موضع به عقب رانده اند.»^(۶)

از ساعت ۱۱ نیز ارتش عراق با توپخانه سنگین خود پاسداران مستقر در دربندجوق را هدف حمله قرار داد. با آتش متقابل نیروهای سپاه و ارتش مستقر در منطقه، این درگیری تا ساعت ۲ نیمه شب ادامه یافت.^(۷)

نیروهای عراقی همچنین در ادامه حملات خود به مناطق مرزی قصرشیرین، امروز در یک عملیات مشترک و هماهنگ با مهاجمان مسلح ضدانقلاب داخلی، مناطق مرزی تنگ ترشابه، تپله کوه، برار عزیز و بیشگان را مورد حمله قرار دادند. در این درگیری که تا بامداد روز بعد ادامه داشت، مهاجمان حدود ۵۰۰ نفر بوده و با آتش توپخانه عراق حمایت می شدند. لازم به ذکر است که این سومین روزی است که مهاجمان مسلح ضدانقلاب با حمایت آتشباری ارتش عراق به این مناطق حمله می کنند.^(۸)

همچنین، تحرکات مرزی ارتش عراق در قالب نقل و انتقالات سلاح های سنگین و ادوات مهندسی و راه سازی و ایجاد خطوط ارتباطی نزدیک به مرز ایران، امروز افزایش چشمگیری داشته است. گزارش منابع آگاه مرزی حاکی است: «عراق نیروهای خود را در مرز نوسود، متمرکز کرده است و تسلیحات سنگینی در این منطقه دارد.» این گزارش به نقل از کاظمی فرماندار اورامانات و مسئول سپاه پاسداران پاوه، افزوده است: «نقل و انتقال ارتش بعث عراق در نواحی مرزی نوسود عجیب است، ولی ما نیز متقابلاً در این منطقه امکانات پوششی خود را افزایش داده ایم.» وی افزود: «این عمل ارتش بعث در ارتباط با پاک سازی شهر نوسود توسط نیروهای انتظامی ایران است.»^(۹)

هم زمان با حملات عراق به مناطق مرزی قصرشیرین، تحرکات ارتش این کشور نیز در قالب تقویت یگان های پیاده و زرهی و ساخت استحکامات و راه های مواصلاتی در این منطقه و نیز مناطق مرزی ایلام ادامه دارد.

گزارش هنگ ایلام حاکی است: «باتوجه به مشاهدات روزانه [به] وسیله دیدبان های مرزی، نیروهای عراقی در خط مرز گروهان های مهران و صالح آباد مشغول تجدید سازمان و استحکامات و مواضع خود هستند و به احتمال قوی خود را برای یک یورش به پاسگاه های مرزی ایران آماده می نمایند.»^(۱۰)

گزارش دیگری از همین منطقه به نقل از مرزبانی مهران، حاکی است: «به استناد اعلام گروهان صالح‌آباد، در ساعت ۱۵:۱۰ دقیقه امروز، در هفت کیلومتری شمال‌غربی پاسگاه مزبور، به تعداد ۱۴ دستگاه زیل، نفربر و تانک که یک ستون نظامی [را تشکیل داده بودند] همراه داشته‌اند [مستقر شدند].»^(۱۱)

هنگ قصرشیرین نیز در گزارش خود از تقویت مجدد پاسگاه منگاهول عراق خبر می‌دهد: «ساعت ۲ امروز، تعداد ۵ دستگاه [خودرو] گاز و تعدادی پرسنل نظامی در حدود ۲۰۰ الی ۳۰۰ نفر مسلح و یک نفربر به پاسگاه مزبور وارد و در اطراف پاسگاه مشغول تهیه سنگر می‌باشند. به‌طور کلی مشاهده می‌گردد که سلاح‌های سنگین خود را در سنگرها مستقر نموده‌اند و گویا قصد حمله به پاسگاه خسروآباد را دارند.»^(۱۲)

همچنین گزارش بی‌سیم تیپ ۳ ابوذر مستقر در سرپل‌ذهاب، امروز مجدداً از قصد حمله هوایی عراق به قصرشیرین خبر داد و خواستار پشتیبانی هوایی و اقدام به‌موقع شد.^(۱۳)

در این حال، باتوجه به تشدید تحرکات عراق در مناطق قصرشیرین و ایلام، به‌ویژه در امر ایجاد و استحکام خطوط ارتباطی و جاده‌سازی در مناطق مرزی هم‌جوار، گزارش هشداردهنده امروز رکن دوم ستاد مشترک ارتش حاکی است: «مدت‌هاست دولت عراق دست به یک سری اقدامات وسیع در زمینه ایجاد جاده در نوار مرزی زده است که با استفاده از این جاده‌ها احتمالاً قادر خواهد بود در هر زمان در نقاط ضعیف مرز کشور ایران مانند دو محور مندلی - تنگه بیجار - صالح‌آباد - ایلام، و بدره - مهران - ایلام کاملاً نفوذ نموده و با بهره‌گیری از اصل غافلگیری، بدون هیچ‌گونه مانعی تا ایلام پیشرفت نموده و در صورت لزوم راه ارتباطی خوزستان را نیز تهدید و یا قطع نماید.» در ادامه این گزارش آمده است که باتوجه به اهمیت موضوع، اداره دوم در نامه‌ای در تاریخ ۱۳۵۸/۳/۲۹، لزوم ایجاد راه‌های ارتباطی و عملیاتی و پاسگاه‌های مرزی را به مبادی ذی‌ربط و مقامات مسئول اعلام کرده، اما تاکنون اقدام عاجلی انجام نشده است.^(۱۴)

تحرکات مرزی امروز عراق در مناطق مرزی هم‌جوار خوزستان، به‌ویژه در مرز آبی خرمشهر و آبادان نسبت به روزهای قبل افزایش چشمگیری داشت. در این زمینه، گزارش ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران حاکی است: «امروز کادر نگهبانی و گشتی‌های عراقی در نوار مرزی ایران، مقابل آبادان و خرمشهر به دو برابر افزایش یافته است.»^(۱۵)

گزارش دیگری خبر از تقویت بیشتر استحکامات و نیروها مقابل پاسگاه شلمچه ایران می‌دهد. بنا به این گزارش، «از صبح امروز در ۲ کیلومتری شمال پاسگاه شلمچه، به فاصله ۲۰۰ متری سیم‌خاردار نوار مرزی، در خاک عراق، خاکریزی به طول تقریباً ۵۰۰ متر و ارتفاع ۱/۵ متر توسط

۶ دستگاه لودر آغاز نموده‌اند و همچنین ۲ دستگاه لودر خاکبرداری و تعدادی افراد مسلح در منطقه موردنظر دیده شده است.^(۱۶) منابع اطلاعاتی خودی در گزارش دیگری اعلام کردند در ساعت ۱۶ امروز، تعداد ۸ دستگاه خودرو نظامی حامل سربازان مسلح در پشت گمرک شلمچه عراق مستقر گردیده‌اند. بنا به این گزارش، امروز ۸ دستگاه خودرو نظامی حامل سربازان مسلح به سرپرستی افسری به نام شادعبدالرحیم کریم از صویره به ابوغریب نقل مکان نموده است.^(۱۷)

گزارش دیگری از نقل و انتقالات در منطقه عمومی بصره خبر می‌دهد براساس این گزارش، امروز مقدار زیادی مهمات جنگنده‌های عراقی به وسیله ۹ کامیون سنگین ارتش از اتی‌جی (بغداد) به پایگاه هوایی شعیبیه در بصره ارسال شده است که فردا به آنجا خواهد رسید.^(۱۸) یک گزارش از منابع اطلاعاتی خودی از همین منطقه حاکی است که «به‌علت عدم کارایی سازمان امنیت و افراد ارتش ملی عراق در مقابله با عملیات مجاهدین اسلامی، در تاریخ ۵۹/۶/۳، تعداد ۷۵ نفر از پرسنل نیروهای ویژه به‌منظور ختنی نمودن عملیات آنان از بغداد به بصره وارد و در قرارگاه لشکر ۵ مستقر گردیده‌اند.»^(۱۹)

از سوی دیگر، قایق‌های گشتی عراق مزاحمت‌هایی را برای لنج‌های ایرانی ایجاد کرده‌اند. گزارش واحد اطلاعات سپاه پاسداران خرمشهر حاکی است: «برابر اطلاعات عده‌ای از لنج‌داران ایرانی، اخیراً مأموران قایق‌های گشتی عراقی در رودخانه‌ی اروند مزاحم لنج‌های ایرانی شده و به‌زور از آنان اجناس مختلف را اخذ می‌نمایند.» در پایان این گزارش از مرزبان درجه یک خرمشهر خواسته شده که ضمن اعتراض به مرزبان عراق و نیز با اقدامات گارد ساحلی، از این‌گونه اعمال جلوگیری به عمل آورد.^(۲۰)

۳۶۲

با گذشت دو سال از فاجعه آتش‌سوزش سینما رکس آبادان که تأثیر عمیقی بر مردم و شتاب‌گیری نهضت انقلاب اسلامی داشت و پس از ماجراهای جنجال‌برانگیزی که با تحریک و حمایت گروه‌های سیاسی چپ در آبادان صورت می‌گیرد و همچنان ادامه دارد، در ساعت ۱۰ صبح امروز اولین جلسه دادگاه ویژه رسیدگی به فاجعه سینما رکس آبادان در محل سینما نفت به ریاست حجت‌الاسلام موسوی تبریزی آغاز به کار کرد. دادستانی این دادگاه را نیز سیدحسین نقیبی به عهده داشت، که از چند هفته پیش برای رسیدگی به این پرونده، در آبادان مستقر شده بود. در این دادگاه، ۲۱ نفر به‌طور حضوری و ۸ نفر از متهمان فراری از جمله عامل اصلی آتش‌سوزی، تیمسار رزمی رئیس سابق شهربانی آبادان و عامل کشتار در قم، به‌طور غیابی محاکمه خواهند شد.^(۲۱)

درگیری‌ها در مناطق کردنشین به‌ویژه محور کامیاران، به‌منظور پاک‌سازی این مناطق از نیروهای مسلح ضدانقلاب با شدت هرچه تمام‌تر ادامه دارد.

گزارش مرکز فرماندهی غرب کشور در این باره حاکی است در جریان پاک‌سازی محور کامیاران - گازرخانی، شامگاه امروز، نیروهای خودی در جادهٔ توبره‌ریز از بالای کوره‌دره پیشروی کرده‌اند و تا بالای قلعهٔ بلندده توربانه به تصرف سپاه و ارتش درآمده است. در این درگیری یک نفر از ارتش شهید و یک نفر از سپاه زخمی شد و تلفات سنگینی به کومه‌له و چریک‌های فدایی وارد آمد و یک نفر دمکرات نیز اعدام شد.^(۲۲) در ادامهٔ این درگیری، «نیروهای پیادهٔ خودی به پشتیبانی هوانیروز وارد روستای زیوه و کشتی و گازرخانی شدند و مهاجمین که تعداد آنها ۲۰۰ نفر بود و مجهز به سلاح‌های سنگین بودند، متحمل تلفات سنگین شده و با برجای گذاشتن بیش از ۱۰۰ جسد، مجبور به فرار شدند. همچنین، ۱۰ نفر از افراد کومه‌له، فدایی، دمکرات و رزگاری دستگیر شدند.» بنا به همین گزارش، «بر اثر حملهٔ مهاجمین با آر.پی.جی. ۷، یک تانک منهدم شد که ۳ تن از نیروهای ارتشی شهید شدند. بر اثر برخورد یک خودرو با مین نیز ۳ نفر زخمی شدند. گفته می‌شود که صدیق کمانگر، مزدور شماره یک بعث عراق، در درگیری امروز رهبری مهاجمین را بر عهده داشته است.»^(۲۳)

صبح امروز همچنین «در جریان پاک‌سازی در مسیر گرده نو - ازگله، بین فداییان امام خمینی و گروهی از مهاجمان مسلح ضدانقلاب درگیری روی داد که ۲ تن از نیروهای فداییان امام خمینی مجروح [شدند] و یک گروهان [راننده] نفیر ارتش نیز که برای کمک به آنان به منطقه رفته بود به شهادت می‌رسد.»^(۲۴)

ساعت ۱۶:۳۰ بعدازظهر امروز، همچنین در آبادی گورمیله از توابع قصرشیرین، یک دستگاه نیسان در نزدیکی قبرستان شهر با یک یا دو مین ضدتانک برخورد کرد که در نتیجه، یک نفر از اهالی شهید و ۲ نفر دیگر زخمی شدند.^(۲۵)

در این حال، تحرکات و نقل و انتقال‌های گروه‌های مزبور با حمایت دولت عراق همچنان ادامه دارد. منابع خودی از سندج گزارش دادند: «۶۰۰ نفر به‌اتفاق قاسملو به مناسبت سالگرد جواد مصطفی سلطانی، که سال پیش در درگیری‌های قوچان کشته شد، فردا در آلمان جمع می‌شوند.» این گزارش می‌افزاید: «تعدادی از گروگان‌ها در آنجا هستند و قرار است عملیاتی در آنجا انجام دهیم.»^(۲۶) گزارش مشابه دیگری گویاست که امروز «۶۴ نفر ایرانی که در عراق دوره [کار با] سلاح‌های سنگین و چریکی می‌بینند و فعلاً برای گذراندن یک هفته مرخصی به ایران آمده‌اند هم‌اکنون در منطقهٔ چم سیاودانه قلخانی به سر می‌برند.» بنا به این گزارش: «این افراد قرار است جهت مسلح شدن به عراق رفته و سپس با سلاح‌های سنگینی که دورهٔ آن را می‌بینند به قصد خرابکاری و حمله و دستبرد به ایران بازگردند.»^(۲۷)

گزارش منابع اطلاعاتی لشکر ۲۸ کردستان نیز از تجمع ۱۰۰ نفر چریک عراقی در آبادی گاتینا و در نزدیکی بانه حکایت دارد که هرروز به کوه بامت می‌روند و بعضی مواقع در شهر بانه نیز رفت‌وآمد دارند.^(۲۸)

همچنین به گزارش نیروی زمینی ارتش، امروز ۵ نفر از اهالی سرشناس سردشت به‌وسیله گروه‌های غیرقانونی به گروگان گرفته شده‌اند.^(۲۹)

از سوی دیگر، در یک حرکت تبلیغاتی، «رادیو صدای کردستان ایران که از ساعت ۱۳ الی ۱۸ هرروز روی موج کوتاه ردیف ۴۱ متر [مگاهرتز] به زبان فارسی برنامه پخش می‌کند، امروز سخنرانی مسعود رجوی را پخش [کرد] و [سپس] از [هواداران] سازمان مجاهدین خلق [منافقین] و فدایی خلق خواست که در تشکیل جبهه متحد ضدامپریالیستی خلق، حزب دمکرات کردستان ایران را یاری کنند.»^(۳۰)

۳۶۴

درحالی‌که حوادث و گزارش‌های چند روز گذشته گویای تدارک حمله‌ای گسترده ازسوی سپاه و ارتش علیه گروه‌های مسلح معارض با نظام در مهاباد و اطراف آن است، امروز اعلام شد که در جلسه مشترک فرماندهان سپاه و ارتش مشخص شده که هنوز آمادگی برای اجرای این عملیات مهم وجود ندارد. در گزارش مربوط به نتایج این جلسه مهم آمده است:

«برابر گزارش مرکز فرماندهی غرب، در جلسه‌ای [که] در ستاد مشترک ارتش و سپاه و [با حضور] سعید بختیاری و سرهنگ شیرازی و مسئول سازمان پیشمرگان مسلمان و برادر بروجردی و مسئول اطلاعات غرب و تعدادی از برادران برگزار شد، اعلام گردید که تظاهرات مسلحانه [افراد و هواداران حزب دمکرات کردستان] در مهاباد فقط برای روحیه‌دادن به افراد بعد از ترور سرگرد عباسی* بوده و عملیات فوری در مهاباد باتوجه به ضعف لشکر ۶۴ ارومیه و عدم هماهنگی آن با سپاه، بی‌نتیجه است. بعد از بررسی نتیجه گرفته شد که: ۱. دیدن مهاباد و تشکیل جلسه هماهنگی عملیات با حضور لشکر ۶۴، سپاه ارومیه، تبریز، مهاباد [و] مسئول عملیات غرب [و] مسئول عملیات ارتش در تاریخ ۵/۶/۵۹. ۲. اولویت‌دادن به عملیات نوسود - سردشت، مهاباد. ۳. تشکیل هیئت ۵ نفره برای تدارکات تسلیحاتی غرب متشکل از ۳ نماینده از سپاه غرب و ۲ نماینده منطقه عملیاتی ارتش. ۴. تشکیل هیئت ۵ نفره خلع سلاح منطقه دالاهو و قلخانی باتوجه به مصوبات قبلی. ۵. قرار پرداخت ۱۵ میلیون تومان بودجه سازمان [پیشمرگان مسلمان کرد] ازطرف ارتش.»^(۳۱)

دراین حال، از مهاباد و بوکان خبر می‌رسد که وضعیت این دو شهر همچنان بحرانی و ناآرام است. گزارش مرکز فرماندهی غرب دراین مورد حاکی است: «به علت متشنج بودن اوضاع در مهاباد

* چگونگی ترور سرگرد عباسی در گزارش روزشمار ۱۳۵۹/۶/۱ آمده است.

مردم به سوی بوکان رفته و در شهر بوکان نیز کنترل شهر از دست پیشمرگان خارج شده و مردم با عصبانیت با آنها روبه‌رو می‌شوند.^(۳۲) این گزارش می‌افزاید: امروز «به مناسبت کشته‌شدن سرگرد عباسی و سروان دیلمی، ازسوی حزب دمکرات عزای عمومی اعلام شده که درپی آن درگیری بین گروه‌های مخالف نیز بالا گرفته و حدود ۲۰ نفر زخمی شده‌اند. این تشنج هنوز ادامه دارد.»^(۳۲) یک گزارش دیگر از همین منطقه حاکی است که «در مهاباد، کومه‌له شهر را ترک کرده است و اعتصاب عمومی در بوکان وجود دارد.»^(۳۳) در گزارش تأییدشده‌ای از سپاه زنجان نیز به استناد گروهان ژاندارمری بیجار، آمده است «در شب گذشته، تیراندازی‌های شدیدی به وسیله مهاجمین در سطح شهر با سلاح‌های مختلف از ساعت ۵۰:۰۰ شروع و تا ساعت ۲:۳۰ امروز ادامه داشت که ازسوی سپاه پاسداران و مأمورین انتظامی ژاندارمری مستقر در محل به آتش آنها پاسخ داده شد.»^(۳۴)

۳۶۵

وضعیت امنیتی مناطق کردنشین استان‌های غربی به گونه‌ای است که باوجود آزادسازی بخش‌های عمده‌ای از شهرها و روستاها توسط نیروهای مسلح خودی، بازهم رسیدگی به مسائل عمران و آبادی و شروع یا ادامه طرح‌های عمرانی این مناطق، به‌ویژه باوجود و رواج شایعات عناصر وابسته به گروه‌های مسلح معاند با نظام، با مشکلات عدیده‌ای روبه‌روست. دراین زمینه، گزارش خبرگزاری پارس از سنندج حاکی است:

«امروز خاکپور، یکی از مسئولان مخابرات سنندج، درمورد دکل مخابراتی هل توژان که در یکی از ارتفاعات بخش کامیاران واقع است، گفت این دکل پس از خاتمه درگیری‌های اردیبهشت‌ماه سنندج، با تی.ان.تی. و سایر مواد منفجره توسط ضدانقلابیون منهدم شد؛ البته خود دکل آسیبی ندیده، ولی سایر تأسیسات آن منهدم شد و ۲ دیزل مربوط به این دکل از بین رفته [است]. خاکپور یادآور شد که ما سه بار برادران خود را برای مرمت این دکل اعزام داشتیم که هر سه بار با ضدانقلابیون درگیری پیدا کردند و حتی یک بار، ۲ تن از همکاران ما زخمی شدند.» وی افزود: «در چند روز آینده ازطریق شبکه مخابراتی راه دور کشور گروهی اعزام می‌شوند و با همکاری برادران در جهاد مخابرات این دکل را تعمیر خواهند کرد. هم‌اکنون ۶۰ تن از خواهران و برادران عضو انجمن‌های اسلامی مخابرات از شهرهای مختلف کشور ازجمله کرمان، تهران و اهواز در جهاد سازندگی مخابرات در سنندج فعالیت دارند.»^(۳۵)

دراین حال، باتوجه به شایعات اخیر عناصر ضدانقلاب مبنی بر کمبود مواد غذایی و عدم استحکام ساختمان‌های سنندج، امروز اطلاعیه‌ای ازطرف ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران صادر شد: «برابر اعلام شهردار سنندج، اخیراً ضدانقلاب چنین شایعه پراکنده است که در سنندج تأمین جانی نیست و ساختمان‌ها خراب و شهر با کمبود مواد غذایی روبه‌رو است. شهردار سنندج ضمن رد این گونه شایعات مغرضانه که هدفی جز تخریب روحیه مردم ندارد،

به آگاهی ملت مسلمان انقلابی ایران می‌رساند که در شهر سنندج ارزاق عمومی فراوان و حتی ارزان‌تر از سایر شهرستان‌ها است. ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران با بررسی از طریق ستاد لشکر سنندج و اظهار نظر این لشکر، شایعات ضدانقلاب را تکذیب می‌نماید.^(۳۶)

۳۶۶

در حالی که در غرب و جنوب غربی کشور، درگیری با ارتش بعث عراق و نیز گروه‌های مسلح ضدانقلاب هر روز با افزایش و شدت بیشتری همراه است، تحرکات گروه‌های مسلح معاند با نظام در شرق و جنوب کشور نیز قابل تأمل و نگران‌کننده به نظر می‌رسد. گزارش وزارت کشور از تحرکات برون مرزی شرق کشور حاکی است:

«تعداد حدود ۴۳ نفر از اهالی ازبکستان شوروی به همراه حدود ۳۰ نفر از کمونیست‌های افغانی که همگی به زبان فارسی تسلط کامل دارند، برای انجام مقاصد جاسوسی از طرف دولت شوروی و افغانستان در پوشش مجاهدین فراری از مرزهای استان سیستان و بلوچستان و خراسان [به] ایران اعزام و اکثر این عده در استان‌های شمالی کشور مشغول فعالیت و جاسوسی هستند. همچنین حزب دمکرات بلوچستان، فدائیان و گروه‌های چریکی ائتلاف نموده و در اطراف بلوچستان و مرزهای ایران و پاکستان مشغول فعالیت علیه جمهوری اسلامی ایران بوده و مشغول اجرای طرح وسیعی به منظور مقابله با حکومت و ترور شخصیت‌های سیاسی ایران هستند...»^(۳۷)

از منطقه بوشهر و شهرهای هم‌جوار استان خوزستان نیز خبر می‌رسد که سران و خوانین قشقایی تحرکات خود را به این نواحی بسط داده و دست به ارتباطات و تحرکات تازه‌ای در این مناطق زده‌اند. در این زمینه گزارش منابع اطلاعاتی خودی حاکی است: «روستاهای شول، بهمن‌یاری و گناوه طرفدار خسروخان هستند. خسروخان فعلاً در منطقه دوگنبدان در ییلاق باباکلان نزد جعفرخان کشکولی است.» این گزارش به نقل از منبع اطلاعاتی خود که با رابطان خسرو قشقایی در منطقه بوشهر در تماس است، می‌افزاید: «سه شنبه یا چهارشنبه هفته گذشته؛ یعنی حدود ۲۸ و ۲۹ [مردادماه]، رابط ما با رابط خسروخان تماس گرفته و فردای آن روز با خسروخان ملاقاتی داشته‌اند که در این ملاقات مدنی هم حضور داشته است.» بنا به همین گزارش: «حدود ۲۸ و ۲۹ خردادماه، یک هلیکوپتر سلاح در طین گچساران در شیراز در یک دشت معروف [به] یاردنگ پیاده و توسط بلیزر جهت خسروخان حمل شده است. چند تن از سران عشایر گچساران نیز نزد خسروخان رفته‌اند و مقداری هدیه برده‌اند.» در پایان این گزارش از انتشار شایعه قوی یک درگیری قریب‌الوقوع در منطقه، میان مردم گناوه سخن به میان آمده است.^(۳۸)

۳۶۷

امروز مسئول سپاه اصفهان درخصوص افشای شبکه جاسوسی کلیسای اسقفی اصفهان مطالب تازه‌ای را بیان و به بخشی از اسناد آن، که توسط سپاه پاسداران انقلاب اسلامی اصفهان افشا شده است، اشاره کرد.

وی درمورد تاریخ آگاهی سپاه از این توطئه گفت: «پس از به‌ثمررسیدن انقلاب اسلامی ایران، سازمان‌های سیا و ایتلیجنت سرویس و موساد همیشه در پی ایجاد هرج و مرج در ایران بوده‌اند و طی تحقیقات وسیعی که در یک سال و نیم پیش، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی اصفهان در این زمینه به عمل آورد، به این نتیجه رسید که این سازمان‌های جاسوسی به‌ویژه ایتلیجنت سرویس انگلستان تحت‌عنوان دایره اسقفی فعالیت گسترده‌ای در شهرهای مختلف کشور از قبیل اصفهان، یزد، کرمان، شیراز و اهواز به عمل می‌آورد و از همان زمان کار تحقیق پیرامون دایره اسقفی را شروع نمود و اولین نتیجه این تحقیقات، کشف شبکه‌های گسترده جاسوسی و مخابراتی در بیمارستان مسیحی اصفهان بود.»

وی افزود: «تاکنون اعضای خارجی شبکه که ۴ نفر بوده‌اند و همچنین همکاران ایرانی آنها دستگیر شده‌اند. البته هنوز تعدادی خارجی چون کشیش پول هندی و باربارا میچل و چند نفر ایرانی مانند اسقف دهقانی و خلیل رزم‌آرا فراری هستند.»

وی درمورد نقش واتیکان در این شبکه جاسوسی گفت: «بدون تردید واتیکان از آنچه در ایران می‌گذشته است، مطلع بوده است و نیز پس از تعطیل پایگاه‌های جاسوسی دایره اسقفی در ایران، مرکز میسیونری لندن سی.ام.سی. و نیز مرکز اسقفی نیکوزیا اسقف الیاخوری که اسقف اعظم اورشلیم بوده است را جهت بازپس گرفتن این مراکز به ایران اعزام داشته است.»

مسئول سپاه اصفهان درباره فردی به نام ایرج متحده - که نام او در اطلاعیه دیروز سپاه اصفهان نیز آمده است - گفت: «ایرج متحده یهودی‌الصل، دوره‌های جاسوسی را تحت‌عنوان "الهیات" در اسرائیل، انگلستان و پاکستان دیده است. وی سال قبل همراه کشیش اکسل و پول هندی به اسرائیل رفت و طی ملاقات‌هایی با پسر موشه دایان اطلاعاتی را ردوبدل کرده است. قابل ذکر است که این ملاقات‌ها در یک ساختمان امنیتی در تل‌آویو صورت گرفته است.»

وی همچنین درمورد شایعاتی مبنی بر نقش سفارت انگلستان در این شبکه جاسوسی، گفت: «اسناد جدیدی که به دست آمده نشان می‌دهد که این شبکه مستقیماً با سفیر انگلستان در ایران، جان گراهام در تماس بوده است.» وی افزود: «یکی از دستگیرشدگان به نام خانم مارگریت جین وادل گفته است در آبان ۵۸ در کنفرانسی که در قدس تشکیل شده بود، شرکت کرد و سپس محرمانه به اسرائیل سفر می‌کند. همچنین وی اعتراف می‌کند ۱۱ ماه و نیم در اسرائیل مشغول کار بوده است. در سندی که به دست آمده است دایره اسقفی تحت پوشش‌های مختلف با سه گروه بانفوذ و رهبران قبایل و گروه‌های قومی، با افراد بی‌بضاعت و یا مقامات ناراضی و رده‌بالای ارتش تماس‌های مستمر می‌گرفته است.»

همچنین در سند دیگری سولیوان، رئیس سیا در خاورمیانه، رسماً از این دایره تشکر کرده است و در سندهای دیگر یکی از افسران پنتاگون از کشیش رزم‌آرا تشکر کرده و به وی گفته است که اسلحه‌ها و طرح‌های ما کاملاً آماده‌اند و اضافه کرده: پیش‌بینی می‌شود که کردستان در آینده نزدیک تبدیل به میدان جنگ خواهد شد. در سند دیگری گفته شده است دکتر پون - که قبلاً پزشک بیمارستان مسیحی بوده است - از پاکستان و رزم‌آرا از استرالیا رهبری این توطئه را بر عهده داشته و نیز خانم باربارا میچل به دستور سفیر انگلستان به عمان می‌رود و یک شاخه جاسوسی دیگری در این کشور ایجاد می‌کند. همچنین اسقف دهقانی ضمن رفت‌وآمد بین لندن و قبرس به توطئه‌های جدیدی مشغول است و لازم به یادآوری است که اکثر اسناد به‌دست آمده به زبان رمز نوشته شده است. ...»^(۳۹)

۳۶۸

دادگاه ویژه انقلاب اسلامی اصفهان پس از سه جلسه رسیدگی به اتهام ۱۴ نفر از متهمان غیرنظامی این دادگاه که در ارتباط با کودتای نافرجام اخیر محاکمه می‌شدند، ۱۰ تن از آنان را به اعدام محکوم کرد؛ این حکم شامگاه امروز اجرا شد. اسامی معدومان عبارت است از: دکتر مجید وصالی؛ سیاوش همتی؛ سفرالله وردی؛ سیاوش مومزایی؛ محمد هارونی؛ محمد رونی؛ منوچهر کریمی؛ ابراهیم کریمی؛ جلیل سلطانی و علی‌رحم صالحی.^(۴۰)

از سوی دیگر، در ادامه دستگیری افراد دیگری از شبکه کودتای نافرجام تیرماه گذشته، امروز سرهنگ کوچک‌زاده، معاون لشکر ۷۷ خراسان و دبیر بسیج ملی خراسان، اعلام کرد که یک سرتیپ و ۵ افسر کودتاگر از افراد لشکر خراسان مأمور خدمت در سندهج در رابطه با کودتای امریکایی دستگیر و به تهران اعزام شده‌اند.^(۴۱)

۳۶۹

بحث و مناقشه بر سر تعیین وزرای کابینه، میان بنی‌صدر و محمدعلی رجایی که هرکدام نماینده یکی از دو جناح رقیب حاکم بر نظام هستند، هنوز به نتیجه قطعی نرسیده است و وزرای کابینه به مجلس شورای اسلامی معرفی نشده‌اند. دیدار دو ساعت و نیمه امروز بنی‌صدر و رجایی و نیز دیدار سیداحمد خمینی با بنی‌صدر از یک سو و نامه‌نگاری‌های بنی‌صدر به رجایی به‌عنوان نخست‌وزیر و نیز به مجلس شورای اسلامی نشان می‌دهد که بر سر تعیین وزرا هنوز توافق نهایی میان این دو حاصل نشده است. مطالب عنوان شده در مصاحبه رئیس مجلس نیز مؤید همین مطلب است. بنی‌صدر در این مورد در یادداشت‌های روزانه خود نوشته است:

«امروز صبح نامه‌ای را نوشتم خطاب به آقای رجایی؛ نامه مفصلی است و در موقع خود به اطلاع مردم خواهد رسید. بله، حین نوشتن نامه، حاج‌احمد آقا آمد، درباره ترکیب دولت

صحبت شد و بعد از رفتن او آقای رجایی آمد. من نامه را به او دادم. دو ساعت و نیم اینجا بود. صحبت‌های بسیاری شد و کوشیدیم برای او روشن کنیم، انسان وقتی بخواهد براساس عقیده کار کند نمی‌تواند روحیه اغماض و مسامحه داشته باشد. ...»^(۴۲)

در این حال بنی‌صدر امروز در نامه‌ای کوتاه و رسمی خطاب به محمدعلی رجایی نخست‌وزیر، نوشت: «با وزاری که فهرست آنها را برای اینجانب آورده‌اید همان‌طور که روز اول گفتم، کاری ندارم؛ خود می‌دانید. درباره وزراء دفاع و کشور به لحاظ حساسیت وضع کشور تصویب خود را لازم دیده‌ام.»^(۴۳)

بنی‌صدر همچنین امروز در نامه‌ای خطاب به مجلس شورای اسلامی نوشت: «به آقای محمدعلی رجایی نخست‌وزیر، گفته بودم جز وزرای کشور و دفاع درباره دیگر وزیران نظر

بنی‌صدر در نامه‌ای به مجلس درباره تعیین کابینه: به آقای رجایی گفته بودم جز وزرای کشور و دفاع درباره دیگر وزیران نظر نمی‌دهم... کار را به نظر آن مجلس محترم می‌گذارم.

نمی‌دهم؛ از بابت رویه سکوت که بنا گذاشته بودم در پیش بگیرم. در فهرستی که ایشان در اختیار من گذاشته‌اند کسانی هستند که درباره بعضی [از] آنها نظر موافق دارم، درباره چند تن نمی‌توانم حتی بی‌نظر باشم. باین همه، کار را به نظر آن مجلس محترم می‌گذارم. نظر خودم این است که اجرای تام و تمام قانون اساسی در این موقعیت حساس از هر کار دیگر به صواب نزدیک‌تر بلکه عین صواب است.»^(۴۴)

از سوی دیگر، رئیس مجلس شورای اسلامی، هاشمی رفسنجانی، در مصاحبه هفتگی امروز عصر خود در حضور خبرنگاران داخلی و خارجی در پاسخ به سؤال اینکه «آقای بنی‌صدر گفته است وزیر کشور* نباید حزبی باشد»، گفت: «من چنین شرطی در هیچ سمتی از سمت‌های کشور نمی‌بینم؛ افراد صالح می‌توانند هریک از سمت‌ها را از ریاست جمهوری گرفته یا سمت‌های پایین داشته باشند، حالا می‌خواهند حزبی باشند یا نباشند.» وی درخصوص زمان معرفی کابینه گفت: «ما انتظار داشتیم که دیروز کابینه به مجلس معرفی شود که مذاکرات آقای

* فردی که نخست‌وزیر به‌عنوان وزیر کشور معرفی کرده بود حجت‌الاسلام ناطق نوری یکی از اعضای برجسته حزب جمهوری اسلامی و نماینده امام در جهاد سازندگی بود. جهاد سازندگی از جمله نهادهای انقلابی بود که میانه چندان خوبی با بنی‌صدر نداشت.

هاشمی رفسنجانی در مصاحبه با خبرنگاران: تا وقتی نخست‌وزیر موافقت آقای بنی‌صدر را نگیرد نمی‌تواند کابینه را معرفی کند و تاکنون موافقت ایشان جلب نشده است.

رجایی با آقای بنی‌صدر هنوز به‌طور کامل پایان نیافته. آقای رجایی از روز پنجشنبه گذشته نامه‌ای به مجلس نوشته و اعلام کرده‌اند که آماده‌اند تا کابینه را به مجلس معرفی کنند. قانون اساسی تصویب ریاست‌جمهوری را قبل از معرفی کابینه به مجلس پیش‌بینی کرده است. بنابراین ایشان باید اول کابینه خود را به تصویب ریاست‌جمهوری برسانند و تا امروز بعدازظهر، که آقای رجایی با ریاست‌جمهوری ملاقات داشتند، توافق کامل حاصل نشده است و آقای رئیس‌جمهور درمورد بعضی از افراد کابینه نظر دارند. درمورد وزیر کشور نظر ایشان دیشب پخش شد و ایشان با وزیر کشور پیشنهادی آقای رجایی موافق نبودند و درمورد بعضی وزیران دیگر هم بعضی مسائل برای ایشان مطرح است که هنوز دارند صحبت می‌کنند.» رئیس مجلس سپس درمورد موعد معرفی کابینه گفت: «تاوقتی که نخست‌وزیر موافقت آقای

بنی‌صدر را نگیرد، نمی‌تواند کابینه را به مجلس معرفی کند و تا حالا موافقت کامل ایشان جلب نشده و شاید تا آخر وقت امشب موافقت ایشان را بگیرند. ...»^(۴۵)

۳۷۰

تنش و سردی در روابط دیپلماتیک ایران و شوروی همچنان ادامه دارد. در این خصوص سفارت جمهوری اسلامی ایران در شوروی با انتشار اطلاعیه‌ای اعلام کرد که شوروی باید نسبت به انحلال کنسولگری خود در رشت اقدام کند. در این اطلاعیه آمده است:

«سفارت جمهوری اسلامی ایران در شوروی قویاً معتقد است نظر به اینکه دولت ایران اکنون کنسولگری خود را در لنینگراد منحل ساخته است، دولت شوروی نیز نسبت به انحلال کنسولگری خود در رشت اقدام نماید؛ زیرا: ۱. از نقطه نظر نمایندگی‌های دو کشور، شوروی فقط یک کنسولگری در شهر رشت دارد که باید متقابلاً تعطیل شود و سرکنسولگری شوروی در اصفهان که با سرکنسولگری ایران در باکو از لحاظ درجه‌بندی سیاسی مورد توافق طرفین می‌باشد، می‌تواند به کار خود کماکان ادامه دهد. ۲. تعداد نسبتاً زیادی از اتباع و کارشناسان شوروی در نیروگاه و ذوب‌آهن اصفهان و سایر نقاط مرکزی ایران به خدمت مشغول‌اند و خدمات کنسولی شوروی در این منطقه به مراتب بیشتر از خدمات کنسولی شوروی در شهر رشت است که تعداد خیلی از اتباع شوروی در این شهر سکونت دارند. ۳. باتوجه به موقعیت

حساس رشت در مجاورت مرزهای آبی و زمینی دو کشور، انحلال کنسولگری شوروی در رشت هرگونه سوءظنی را که احیاناً مردم ایران نسبت به نقشه‌های احتمالی شوروی در منطقه دارند کاهش خواهد داد و از تعبیرات مختلف جلوگیری خواهد نمود.^(۴۶)

در این حال، وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران صادق قطب‌زاده، در مصاحبه با روزنامه واشنگتن استار گفته است: «مسکو سعی می‌کند ایران را در صحنه بین‌المللی منزوی کند.» وی خاطر نشان کرده است: «سیاست شوروی نسبت به ایران این است که ایران را به زانو درآورد و سپس شرایط خود را به آن تحمیل کند.» وی همچنین افزوده است: «ایران در شرق و غرب خود کشورهایی چون عراق و افغانستان دارد که سیاستشان نسبت به ایران خصومت‌آمیز است و روسیه شوروی نهایت سعی خود را به عمل آورده است تا روابط ایران با ترکیه، پاکستان و کشورهای حوزه خلیج فارس را شکرآب سازد تا پس از آنکه درمانده شد به دامن روسیه شوروی پناه برد.» قطب‌زاده گفته است: «انزوای ایران در صحنه بین‌المللی ناشی از افراط‌گرایی جوانان ایرانی است.»^(۴۷)

۳۷۱

در حالی که نظام نوپای جمهوری اسلامی در داخل کشور با انواع منازعات حکومتی و مناقشات و درگیری‌های متعدد در مرزهای غرب، جنوب غرب و حتی تحرکات گروه‌های مسلح ضدانقلاب در شرق و سواحل جنوبی کشور روبه‌روست، در خارج از مرزهای خود نیز هرروز با مخالفت گروه‌های مختلف و تشکلهای تازه‌تری مواجه است. در این زمینه، گزارش دیپسی اکسپرس چاپ لندن حاکی است: «سلطنت‌طلبان ایرانی سخت سرگرم طرح‌ریزی برای بازگرداندن قدرت شاه در ایران‌اند. در این رابطه، رضا پهلوی در نظر دارد خود را به عنوان پادشاه تازه ایران معرفی کند و یک به اصطلاح "دولت ایران" در تبعید تشکیل دهد. این اتفاقی نیست که کشور مصر به عنوان محل گردهمایی حامیان شاه انتخاب شده است. قرار است در این گردهمایی، رضا رسماً خود را به عنوان رهبر مخالفین انقلاب ایران معرفی کند.»^(۴۸)

در همین حال، از آلمان غربی نیز خبر می‌رسد که «نمایندگان دسته‌جات مخالف رژیم ایران تصمیم گرفته‌اند یک جبهه ایرانی آزاد تشکیل دهند. یک سازمان که خود را "آژانس مطبوعاتی بین‌المللی ایران" می‌نامد و با دولت ایران مخالف است به نقل از نمایندگان مزبور گفت که آنها برای ایجاد یک دولت ملی در ایران که متکی بر اصول دموکراتیک باشد فعالیت خواهند کرد.»^(۴۹) این جبهه همچنین «در بیانیه خود اعلام داشته است که با شاپور بختیار نخست‌وزیر سابق ایران و با "جنش ارتش نجات‌بخش ایران" در جهت تشکیل یک دولت دموکرات ملی در کشور در تماس است.»^(۵۰)

منابع و مآخذ روزشمار ۱۳۵۹/۶/۳

۱. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۵، ص ۲، به نقل از خبرگزاری پارس به نقل از خبرگزاری فرانسه از بغداد.
۲. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۳، ص ۱۰، به نقل از خبرگزاری پارس از تهران.
۳. ستاد تبلیغات جنگ (شورای عالی دفاع جمهوری اسلامی)، ستیز با صلح، چاپ اول، ۱۳۶۶ تهران: صص ۸۶ و ۸۷.
۴. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۵، ص ۱۲، به نقل از خبرگزاری رویتر از رم.
۵. خبرگزاری پارس، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۶۰، تاریخ ۱۳۵۹/۶/۴، ص ۱۰، رادیو اسرائیل (بخش فارسی)، ساعت ۱۹، ۱۳۵۹/۶/۳.
۶. همان، ص ۱، خبرگزاری پارس از قصر شیرین، ۱۳۵۹/۶/۳.
۷. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۴، ص ۴، خبرنگار جمهوری اسلامی از قصر شیرین.
۸. روزنامه کیهان، ۱۳۵۹/۶/۴، ص آخر، خبرنگار کیهان از قصر شیرین.
۹. همان، خبرنگار کیهان از کرمانشاه.
۱۰. سند شماره ۲۲۹۲۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ناحیه کرمانشاه (رکن ۳) به تهران - ت - ف - ژاجا (رکن ۳، عملیات)، ۱۳۵۹/۶/۳.
۱۱. سند شماره ۲۸۲۲۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ناحیه کرمانشاه (رکن ۳) به تهران - ت - ف - ژاجا (رکن ۳، عملیات)، ۱۳۵۹/۶/۴.
۱۲. سند شماره ۲۸۸۳۴۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از هنگ قصر شیرین به ناحیه کرمانشاه (رکن ۳ و ۲)، ۱۳۵۹/۶/۳ و - سند شماره ۲۷۶۹۷۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ناحیه کرمانشاه (رکن ۳) به تهران - ت - ف - ژاجا (رکن ۳ عملیات)، ۱۳۵۹/۶/۴، هر دو به نقل از پاسگاه خسروآباد خان‌لیلی.
۱۳. سند شماره ۴۳۱۸۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا ۳ (مرکز فرماندهی) به نزاجا، برابر گزارش ژاجا مستند به هنگ ژاجا قصر شیرین، ۱۳۵۹/۶/۳؛ و - سند شماره ۱۴۱۶۶۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از مرکز فرماندهی سپاه به سپاه غرب، ۱۳۵۹/۶/۵، برابر همان گزارش.
۱۴. سند شماره ۲۶۰۹۴۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اداره دوم (مدیریت اطلاعات - ۱۵۳ م) به دفتر ریاست جمهوری، ۱۳۵۹/۶/۳.
۱۵. سند شماره ۴۳۱۸۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا ۳ (مرکز فرماندهی) به نزاجا - معاونت عملیات و اطلاعات، ۱۳۵۹/۶/۳؛ و - سند شماره ۴۳۱۷۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از مرزبانی درجه یک خرمشهر به فرماندهی گارد ساحلی خسروآباد، ۱۳۵۹/۶/۴، برابر اعلام مرکز مستند به گزارش گروهان ژاندارمری خرمشهر، ۱۳۵۹/۶/۳؛ و - سند
۱. شماره ۳۴۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از گارد ساحلی ژاندارمری (رکن ۳) به فرماندهی گردان گارد ساحلی خسروآباد، ۱۳۵۹/۶/۱۰، برابر اعلام مرزبان درجه یک خرمشهر مستند به اعلامیه گروهان ژاندارمری خرمشهر.
۱۶. سند شماره ۴۰۹۲۸۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: اسناد مناطق کردنشین (کردستان)، جلد ۱، ص ۲۷۶، بولتن خبری مرکز فرماندهی - عملیات سپاه، ۱۳۵۹/۶/۱۰، ص ۲.
۱۷. سند شماره ۳۷۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: بولتن استناداری خوزستان، ص ۶، ۱۳۵۹/۶/۲۰، به نقل از ستاد لشکر ۹۲ زرهی (رکن ۲)، ۱۳۵۹/۶/۳.
۱۸. سند شماره ۹۴۲۶۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: اسناد مناطق کردنشین (نقده)، ص ۹۶، بولتن خبری مرکز فرماندهی - عملیات سپاه، ۱۳۵۹/۶/۵، ص ۱.
۱۹. سند شماره ۲۸۲۲۰۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از ستاد لشکر ۹۲ زرهی (رکن ۲) به ت - ف - نزاجا (مد اطلاعات)، ۱۳۵۹/۶/۱۰.
۲۰. سند شماره ۲۲۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات و تحقیقات سپاه پاسداران انقلاب اسلامی خرمشهر به مرزبانی درجه یک خرمشهر، ۱۳۵۹/۶/۳.
۲۱. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۴، ص ۴، خبرنگار جمهوری اسلامی از آبادان.
۲۲. سند شماره ۴۳۱۷۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از مرکز فرماندهی غرب به ستاد مرکز فرماندهی سپاه، ۱۳۵۹/۶/۴.
۲۳. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۴، ص ۴، خبرنگار جمهوری اسلامی از سنج.
۲۴. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۶، ص ۴، به نقل از خبرگزاری پارس از قصر شیرین.
۲۵. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۵، خبرنگار جمهوری اسلامی از قصر شیرین.
۲۶. سند شماره ۴۳۲۲۰۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: اسناد مناطق کردنشین (مروان)، جلد ۱، ص ۱۷۳، از مرکز فرماندهی غرب به مرکز فرماندهی، ۱۳۵۹/۶/۳.
۲۷. سند شماره ۴۳۳۴۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: اسناد مناطق کردنشین (کردستان)، جلد ۱، ص ۲۶۸، از مرکز اطلاعات و بررسی‌های سیاسی غرب کشور به مرکز اطلاعات و بررسی‌های سیاسی مرکز، ۱۳۵۹/۶/۹.
۲۸. سند شماره ۴۳۱۸۷ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از سماجا ۳ (رکن ۲) به سپاه پاسداران انقلاب، ۱۳۵۹/۶/۳، برابر گزارش لشکر ۲۸ کردستان؛ و - سند شماره ۹۴۲۶۳ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ، پیشین.
۲۹. سند شماره ۴۲۹۷۹ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: اسناد مناطق کردنشین (بانه)، ص ۲۰۸، از سماجا ۳ (ح - ع) به ف -

۳۹. روزنامه کیهان، ۱۳۵۹/۶/۴، ص ۳؛ و - روزنامه انقلاب اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۴، ص ۱۵؛ و - روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۳، ص ۱۰، همه به نقل از خبرگزاری پارس از اصفهان؛ همچنین ر.ک: مصاحبه دکتر بهزادینا، معاون وزارت ارشاد ملی که در آن به بخش‌هایی از این اسناد اشاره شده است. ر.ک: روزنامه انقلاب اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۵، ص ۲؛ و - روزنامه کیهان، ۱۳۵۹/۶/۵، ص ۳؛ و - روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۵، ص ۱ و ۱۰، همه به نقل از خبرگزاری پارس.
۴۰. روزنامه کیهان، ۱۳۵۹/۶/۴، ص ۲، خبرنگار کیهان از اصفهان.
۴۱. خبرگزاری پارس، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۶۰، تاریخ ۱۳۵۹/۶/۴، ص ۲، خبرگزاری پارس از مشهد، ۱۳۵۹/۶/۳.
۴۲. روزنامه انقلاب اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۱۰، ص ۱، کارنامه دوشنبه ۳ شهریور ۱۳۵۹.
۴۳. روابط عمومی نخست‌وزیری، مکاتبات رجایی با بنی‌صدر، تهران: دفتر تحقیقات و انتشارات، ۱۳۶۰، ص ۹۹.
۴۴. همان، ص ۱۱۸.
۴۵. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۴، ص ۱۶؛ و - روزنامه انقلاب اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۴، ص ۳؛ و - روزنامه کیهان، ۱۳۵۹/۶/۴، ص آخر.
۴۶. روزنامه کیهان، ۱۳۵۹/۶/۳، ص ۲؛ و - روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۳، ص ۶، هر دو به نقل از خبرگزاری پارس.
۴۷. خبرگزاری پارس، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۶۰، تاریخ ۱۳۵۹/۶/۴، ص ۲۲، رادیو صدای آمریکا (فارسی)، ساعت: ۲۱:۳۰ دقیقه، ۱۳۵۹/۶/۳.
۴۸. همان، صص ۲ و ۳، خبرگزاری پارس به نقل از خبرگزاری تاس از لندن، ۲۵ اوت ۱۹۸۰، ۱۳۵۹/۶/۳.
۴۹. همان، ص ۷، رادیو بی‌بی‌سی (فارسی)، ساعت ۲۰:۴۵ دقیقه، ۱۳۵۹/۶/۳.
۵۰. خبرگزاری پارس، نشریه گزارش‌های ویژه، شماره ۱۶۱، تاریخ ۱۳۵۹/۶/۵، ص ۳۹، بخش عربی رادیو قاهره، ساعت ۹:۳۰ دقیقه، ۱۳۵۹/۶/۴.

- ژاجا ۲ (ح - ع)، ۱۳۵۹/۶/۱۹.
۳۰. سند شماره ۴۳۲۰۸ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از مرکز فرماندهی غرب به مرکز فرماندهی سپاه، ۱۳۵۹/۶/۳؛ و - سند شماره ۴۰۹۲۹۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: اسناد مناطق کردنشین (ارومیه)، ص ۱۶۳، بولتن خبری مرکز فرماندهی - عملیات سپاه، ۱۳۵۹/۶/۴، ص ۲.
۳۱. سند شماره ۴۳۲۰۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: اسناد مناطق کردنشین (کردستان)، جلد ۱، ص ۲۵۱، از سپاه مرکز فرماندهی غرب به سپاه مرکز فرماندهی، ۱۳۵۹/۶/۳؛ و - سند شماره ۴۲۵۵۲۴ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: اسناد مناطق کردنشین (سرشدت)، ص ۸۷، از فرمانده سپاه مرکز به فرمانده سپاه ارومیه، ۱۳۵۹/۶/۳.
۳۲. سند شماره ۴۳۳۹۲ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: اسناد مناطق کردنشین (بوکان و شاهین‌دژ)، ص ۳۹، از مرکز فرماندهی غرب به مرکز فرماندهی سپاه، ۱۳۵۹/۶/۵، ساعت ۱۱:۱۵ دقیقه.
۳۳. سند شماره ۴۳۱۸۶ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات سپاه تبریز به اطلاعات سپاه مرکز، ۱۳۵۹/۶/۳.
۳۴. سند شماره ۴۳۱۹۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: اسناد مناطق کردنشین (بیجار)، ص ۱۹۲، از سماجا ۳ (مرکز فرماندهی) به نزاجا، ۱۳۵۹/۶/۳، برابر گزارش ژاجا مستند به گروهان ژاجا بیجار؛ و - سند شماره ۴۰۹۲۹۰ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: اسناد مناطق کردنشین (ارومیه)، ص ۱۶۴، بولتن خبری مرکز فرماندهی (عملیات سپاه)، ۱۳۵۹/۶/۴، ص ۲.
۳۵. روزنامه جمهوری اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۳، ص ۴، به نقل از خبرگزاری پارس از سنندج.
۳۶. روزنامه انقلاب اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۳، ص ۱۲، به نقل از خبرگزاری پارس؛ و - روزنامه کیهان، ۱۳۵۹/۶/۳، ص ۱۵.
۳۷. سند شماره ۹۴۶۲۱ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از وزارت کشور به سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، ۱۳۵۹/۶/۳.
۳۸. سند شماره ۴۳۲۰۵ مرکز مطالعات و تحقیقات جنگ: از اطلاعات سپاه اهواز به اطلاعات سپاه مرکز، ۱۳۵۹/۶/۳.